

REFERAT Social-, Senior- og Handicapudvalget d. 02-02-2026

Mødedato Mandag d. 02. februar 2026 kl. 16:00

Mødested Lokale 15, Ellegårdvej 25 A, Sønderborg

Mødedeltagere Dorthe Mehlberg, Erik Lorenzen, Ganeswaran
Shanmugaratnam, Preben Storm, Stefan Lydal (Afbud), Tage
Petersen, Vivi Brit Nielsen

Indholdsfortegnelse

1. Godkendelse af dagsorden - februar 2026.....	3
2. Drøftelse af introduktion for Social-, Senior- og Handicapudvalget.....	4
3. Orientering om introduktion til socialområdet og plejecentre.....	7
4. Orientering om ledelsesinformation december 2025.....	9
5. Godkendelse af mødeplan for 2026 - Social-, Senior- og Handicapudvalget.....	12
6. Godkendelse af tilskud til frivilligt socialt omsorgsarbejde jf. ældrelovens § 6. runde 1. 2026.....	14
7. Orientering om de økonomiske konsekvenser af sundhedsreformen.....	17
8. Orientering om status på implementering af sundhedsreformen.....	21
9. Orientering om status på projekt Firkløveret.....	25
10. Orientering om danmarksmesterskaberne i indendørs OMBOLD-fodbold 2026.....	28
11. Orientering om ældretilsyn i hjemmeplejen distrikt Fjord.....	30
12. Orientering om medicintilsyn på botilbud B.S. Ingemanns Vej.....	33
13. Orientering om socialfagligt tilsyn på botilbud Flintholm.....	35
14. Generel orientering - februar 2026.....	39
Lukket: 15. Formanden, udvalgsmedlemmerne og direktøren orienterer - Februar 2026 - (Lukket på	40
Lukket: 16. Underskriftsside - februar 2026 - (Lukket punkt).....	41

Punkt 1: 1. Godkendelse af dagsorden - februar 2026

25/22437

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Social-, Senior- og Handicapudvalget at godkende

- dagsordenen.

Beslutning Social-, Senior- og Handicapudvalget den 02-02-2026

Godkendt.

Afbud Stefan Lydal

Punkt 2: 2. Drøftelse af introduktion for Social-, Senior- og Handicapudvalget

25/13487

Sagsresumé

Med kommunalvalget 2025 har byrådet den 9. december godkendt udvalgsstrukturen for den kommende byrådsperiode 2026-2029.

Social-, Senior- og Handicapudvalget har ifølge styrelsesvedtægterne ansvaret for den umiddelbare forvaltning af kommunens opgaver på seniorområdet og det sociale område for voksne med nedsat psykisk eller fysisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.

Forvaltningen har udarbejdet en introduktion til, hvordan udvalget bliver informeret om udvalgets fagområder, værdier og faglige dilemmaer.

Introduktionen indeholder:

- orientering om fagområderne
- rundtur – social- og seniorområde
- studietur
- 12/12-seminar.

Oplægget understøtter Sønderborg Kommunes Værdighedspolitik og Socialpolitik om at sikre tryghed, omsorg og støtte til de borgere, der har brug for det, så alle kan trives og udvikles.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Social-, Senior- og Handicapudvalget at drøfte

- introduktionen.

Sagsfremstilling

I Byrådsperioden 2026-2029 har Social-, Senior- og Handicapudvalget ifølge styrelsesvedtægterne ansvaret for den umiddelbare forvaltning af kommunens opgaver på seniorområdet og det sociale område for voksne med nedsat psykisk eller fysisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.

Forvaltningen har udarbejdet en introduktion til, hvordan udvalget bliver informeret om udvalgets fagområder, værdier og faglige dilemmaer:

- orientering om fagområderne
- rundtur – social- og seniorområde
- studietur
- 12/12-seminar.

Orientering om fagområderne

Social-, Senior- og Handicapudvalget bliver orienteret om fagområderne på udvalgsmøder i februar og marts.

Rundtur

Forvaltningen forestår en rundtur på henholdsvis social- og seniorområdet lokationer. Rundturen er planlagt, så udvalget besøger bl.a. institutioner, væresteder og klinikker, der er geografisk spredt i kommunen.

Studietur

Drøftelse af temaer og emner for studieture.

12/12-seminar

12/12-seminaret for Social-, Senior- og Handicapudvalget afholdes den 9. og 10. marts 2026.

Forvaltningen har udarbejdet et ambitiøst program, således at udvalget er godt informeret til de næste fire års arbejde med social-, senior- og handicappolitik, og til det interne såvel som det eksterne samarbejde.

Program 9. marts

Orientering om udvalgsarbejde:

- Grundlæggende regelsæt for udvalgsarbejdet.
- Byrådets visionsproces og arbejdet med styringstrekanten.
- Erfaringer og anbefalinger fra det tidligere udvalg.
- Politikker og Sønderborg 2030.

Orientering om forvaltningens økonomi og data.

Drøftelse af fokusområder i forvaltningen:

- Rekruttering og faglighed.
- Rehabilitering- og velfærdsteknologi.
- Samspil og samskabelse.

Repræsentanter fra civilsamfundet og medarbejdere fra forvaltningen deltager under drøftelserne for at inspirere til drøftelser i forhold til dilemmaer, udfordringer og erfaringer.

Program 10. marts

Dialog om værdier. Udvalget drøfter værdierne for arbejdet i udvalget, og definerer hvilke pejlemærker, der skal styre udvalgets arbejde.

På 12/12-seminaret deltager foruden Social-, Senior- og Handicapudvalget også chefgruppen for Omsorg og Udvikling.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Social-, Senior- og Handicapudvalget den 02-02-2026

Drøftet.

Det aftales at gennemføre en rundtur på socialområdet.

Studietur – Forvaltningen arbejder videre med at undersøge muligheder, gerne med fokus på socialområdet.

Afbud Stefan Lydal

Punkt 3: 3. Orientering om introduktion til socialområdet og plejecentre

25/13487

Sagsresumé

Omsorg og Udvikling varetager opgaver på seniorområdet og det sociale område for voksne med nedsat psykisk eller fysisk funktionsevne. Forvaltningen har tilrettelagt en introduktion til Social-, Senior- og Handicapudvalget om opgaverne på området.

Social-, Senior- og Handicapudvalget vil blive introduceret til:

- 2. februar 2026 – Socialområdet samt Plejecentre og kontrakter.
- 5. marts 2026 – Hjemme- og Sygeplejen samt Staben.

Introduktionen har fokus på, hvilke opgaver, der ligger under fagområdet samt områdets organisering, aktivitet og økonomi. Formålet er at give udvalget et tydeligt og samlet overblik over udvalgets ansvarsområde, og hvordan dette er afspejlet i forvaltningens opgaver og organisering.

Introduktionen understøtter Byrådets vision om det gode liv for borgeren samt Værdighedspolitikken og Socialpolitikken om kvalitet. Introduktionen understøtter Sønderborg 2030 om attraktive arbejdspladser og velfærd på nye måder.

Socialchef Teresa Schürmann deltager på udvalgs mødet.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Social-, Senior- og Handicapudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Social-, Senior- og Handicapudvalgets ansvarsområde spænder over en række fagområder, der i forvaltningen er organiseret i fire overordnede områder med hver sin chef.

Forvaltningen har tilrettelagt en introduktion af:

- Socialområdet – forvaltningens opgaver inden for psykiatri, handicap, senhjerneskade og misbrug.
- Plejecentrene og Kontrakter – forvaltningens opgaver indenfor plejecentre med specialplejeboliger, centernære ældreboliger, kompetencecenter for demens, daghjem og aktivitetscentre. Samt privat leverandør til hjemmeplejen og eksterne kontakter på socialområdet.

Formålet er med præsentationen af fagområderne at give medlemmerne har Social-, Senior- og Handicapudvalget et samlet overblik over ansvarsområdet, og hvordan dette er afspejlet i forvaltningens opgaver og organisering.

På udvalgsmødet den 5. marts 2026 vil forvaltningen introducere udvalget til de øvrige væsentlige fagområder: hjemme- og sygeplejen samt stabsfunktionerne.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Social-, Senior- og Handicapudvalget den 02-02-2026

Taget til efterretning.

Afbud Stefan Lydal

Punkt 4: 4. Orientering om ledelsesinformation december 2025

25/4832

Sagsresumé

Ledelsesinformationen giver et overblik over, hvordan økonomien og aktiviteterne ser ud for det enkelte udvalg i løbet af året.

Forventningen til årets regnskabsresultat er, at områderne samlet under Social-, Senior- og Handicapudvalget vil komme ud af 2025 i budgetbalance.

Økonomiudvalget godkendte den 14. december 2022 nye principper og retningslinjer for økonomistyring i Sønderborg Kommune, der er en præcisering og uddybning af fagudvalgenes økonomistyring. Dette betyder, at hvis ledelsesinformation LIS på udvalgsniveau udviser et forventet merforbrug på mere end eller lig med 1 % og/eller 3 mio. kr., udarbejdes en særskilt beslutningssag, hvor udvalget tager stilling til korrektioner.

Forvaltningen har løbende fastholdt en stram og fokuseret budgetopfølgning i forhold til udgifterne på områderne – og dette vil fortsætte i 2026.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Social-, Senior- og Handicapudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Opfølgning på ledelsesinformationen sker hver måned for de enkelte udvalg, hvor der gives en status og forventning for årets resultat.

Status på økonomien

Samlet resultat for Social-, Senior- og Handicapudvalgets område ultimo december viser et forbrug på 1.397,5 mio. kr. svarende til 100,6 % af det korrigerede budget.

Forvaltningen har på baggrund af budgetopfølgningen fokus på en stram budgetopfølgning i forhold til at sikre budgetbalance på det samlede udvalgsområde.

Forventning til det samlede resultat for 2025 er, at områderne samlet under Social-, Senior- og Handicapudvalget vil komme ud af 2025 i balance.

Konkret forventer forvaltningen efter eventuelle overførsler og bindende aftaler et mindreforbrug på ca. 1,1 mio. kr., hvilket svarer til en afvigelse på 0,08 % af det korrigerede budget.

Dog ser forvaltningen et udgiftspres i forhold til seniorområdet, hvilket betyder, at dette politikområde er udfordret i forhold til at overholde den korrigerede budgetramme indenfor en afvigelse på 1 procent.

Politikområde 09 - Senior

Status ultimo december viser et forbrug på 930,0 mio. kr. svarende til 101,4 % af det korrigerede budget.

Set i forhold til et lineært forbrug på 100 % er det svarende til et merforbrug på ca. 13 mio. kr.

Politikområde 17 - Social Voksne

Status ultimo december viser et forbrug på 467,2 mio. kr. svarende til 99,0 % af det korrigerede budget.

Set i forhold til et lineært forbrug på 100 % er det svarende til et mindreforbrug på 4,6 mio. kr.

Anlæg

Politikområde 09 Senior:

Det korrigerede anlægsbudget udgør 3,109 mio. kr. Der er ultimo 2025 et restbudget på 1,626 mio. kr. der søges overført til 2026 til færdiggørelse af nedenstående anlægsprojekter.

- Investeringer i velfærdsteknologiske indsats.
- Styrkelse af behandling i eget hjem.
- 18 boliger Svanehaven.

Politikområde 17 Social Voksne:

Det korrigerede anlægsbudget udgør 11,175 mio. kr. Restbudget ultimo 2025 udgør 2,330 mio. kr. der søges overført til 2026 til færdiggørelse af nedenstående anlægsprojekter.

- Opførelsen af boliger på BS Ingemannsvej er afsluttet – afventer de sidste afsluttende opgaver.
- Satellit til botilbud Hertughaven er igangværende og forventes afsluttet i 2026.
- Nedrivning Mågevænget afsluttes sammen med Satellit til botilbud Hertughaven i 2026.
- Køb af areal Kvindekrisecenter
- Køb af areal jf. Byrådets beslutning d. 29. oktober 2025.

Byrådet har med anden bevillingsrevision godkendt en ændring af periodisering på udvidelse af Bosager, så den samlede anlægsbevilling til udvidelsen af Bosager er flyttet til 2027 eller senere.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Social-, Senior- og Handicapudvalget den 02-02-2026

Taget til efterretning.

Bilag

DriftsLIS december SSHU

AktivitetsLIS december SSHU

AnlægsLIS december SSHU

Punkt 5: 5. Godkendelse af mødeplan for 2026 - Social-, Senior- og Handicapudvalget

25/8136

Sagsresumé

For hvert regnskabsår skal Økonomi- og Strategiudvalget og de stående udvalg vedtage en mødeplan.

Hvert af de stående udvalg har beslutningskompetencen for så vidt angår eget udvalg, jf. delegationsplanen.

Social-, Senior- og Handicapudvalgets møde den 7. maj 2026 falder sammen med KL Social- og Sundhedspolitisk Forum den 7. og 8. maj. Derfor foreslår forvaltningen, at mødet flyttes til den 4. maj kl. 16.00-19.00.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Social-, Senior- og Handicapudvalget at godkende

- forslag til mødeplan for 2026 for så vidt angår Social-, Senior- og Handicapudvalgets møder.
- Ændring af mødedato for Social-, Senior- og Handicapudvalgets mødet i maj, så det afholdes den 4. maj 2026.

Sagsfremstilling

Byrådet og udvalgene udøver deres virksomhed i møder. Økonomi- og Strategiudvalget og hvert stående udvalg træffer for hvert regnskabsår beslutning om, hvornår og hvor udvalgets møder skal afholdes. Udvalgets beslutning om mødeplan kan af ethvert af udvalgets medlemmer forlanges indbragt til afgørelse i Byrådet.

For at sikre et smidigt flow i dagsordensprocessen er der udarbejdet et samlet forslag for afholdelse af møder i alle de stående udvalg, Økonomi- og Strategiudvalget og Byrådet. Møderne er så vidt muligt planlagt som følger:

Stående udvalg   Første tirsdag, onsdag og torsdag i måneden

Økonomiudvalg   Tredje onsdag i måneden

Byråd   Sidste onsdag i måneden kl. 17.00

Juli holdes fri for byrådsmøder og udvalgsmøder og det samme gælder som udgangspunkt i januar.

Mødetidspunkter foreslås som nedenfor:

Onsdage kl. 8.30 – 13.00
Økonomi- og Strategiudvalget

Tirsdage kl. 16.00 – 19.00
Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget

Tirsdage kl. 15.30 – 18.30
Erhverv- og Arbejdsmarkedsudvalget

Tirsdage kl. 8.15 – 11.15
Kultur-, Handel- og Turismeudvalget

Onsdage kl. 14.15 – 17.15
Natur-, Klima- og Miljøudvalget

Onsdage kl. 14.00 – 17.00
Sundhed-, Unge- og Forebyggelsesudvalget

Onsdage kl. 15.30 – 18.30
Idræt- og Fritidsudvalget

Torsdage kl. 8.30 – 13.00
Børn-, Skole- og Familieudvalget

Torsdage kl. 15.30 – 18.30
Social-, Senior- og Handicapudvalget

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Social-, Senior- og Handicapudvalget den 02-02-2026

Godkendt med følgende ændring: Udvalgsmøde den 4. maj 2026, kl. 15.00 – 18.00.

Bilag

Mødekalender 2026 inkl. visionsproces, kattedatkursus, 12-12 seminarer

Mødekalender 2026 for Byråd og udvalg 200126

Afbud Stefan Lydal

Punkt 6: 6. Godkendelse af tilskud til frivilligt socialt omsorgsarbejde jf. ældrelovens § 6. runde 1. 2026

25/21722

Sagsresumé

Fristen til ansøgning om støtte til frivilligt socialt omsorgsarbejde efter ældrelovens § 6, 1. ansøgningsrunde 2026, udløb den 1. december 2025. Der er modtaget i alt 36 ansøgninger. I indstillingsprocessen har frivillighedskonsulenten i samråd med formanden for Ældrerådet indstillet 35 ansøgere til bevilling af tilskud.

Sønderborg Kommune har et særligt fokus på det frivillige sociale omsorgsarbejde, da denne indsats spiller en væsentlig rolle i at styrke samarbejdet mellem kommunen og lokalsamfundet. Samtidig bidrager den frivillige indsats til at understøtte målene i Værdighedspolitikken, herunder øget livskvalitet, selvbestemmelse og bekæmpelse af ensomhed.

Det frivillige sociale omsorgsarbejde understøtter Byrådets vision om at skabe optimale rammer for, at hver enkelt borger kan leve et godt liv. Beslutningskompetencen for denne tilskudspulje ligger hos Social-, Senior- og Handicapudvalget i henhold til delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Social-, Senior- og Handicapudvalget at godkende

- fordelingen af tilskud til frivilligt socialt omsorgsarbejde jf. ældrelovens § 6.

Sagsfremstilling

Ifølge ældrelovens § 6 har kommunerne mulighed for at iværksætte eller give tilskud til frivilligt socialt omsorgsarbejde med fokus på aktivering og forebyggelse. Sønderborg Kommune støtter frivillige aktiviteter og indsatser, der har til formål at øge trivsel for borgere 60 år og derover. Dette sker i henhold til kommunens "Retningslinjer for tilskud til generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte efter ældrelovens § 6".

Den frivillige indsats har som mål at forbedre velfærd, omsorg og trivsel for grupper af pensionister. Midlerne fra § 6-puljen fordeles to gange årligt, og den samlede pulje til frivilligt socialt omsorgsarbejde for 2026 udgør i alt 397.903 kr.

Der er modtaget 36 ansøgninger til runde 1 i 2026, hvilket er 10 ansøgninger flere end året før. Stigningen kan blandt andet tilskrives en mere opsøgende indsats over for foreningerne end tidligere. Der er samlet ansøgt om 562.500 kr. til runde 1.

Som en del af indstillingsprocessen har frivillighedskonsulenten i samråd med formanden for Ældrerådet fastsat et indstillingsloft på 10.000 kr., som udgør det maksimale beløb, der kan tildeles pr. ansøger i runde 1. Indstillingsloftet sikrer, at flest mulige ansøgere får glæde af puljemidlerne, samtidig med at der reserveres midler til eventuelle nye ansøgere ved runde 2.

§ 6-puljen er en tilskudspulje. Ansøgere kan derfor ikke forvente at modtage det fulde ansøgte beløb. De indstillede beløb vil derfor kunne variere procentmæssigt i forhold til de ansøgte beløb.

Ansøgningerne er vurderet af Frivillighedskonsulenten i samråd med formanden for Ældrerådet, hvor der er lagt vægt på følgende

- at deltagerne har et aktivt liv i lokalmiljøet
- at aktiviteten forebygger ensomhed og social isolation samt bidrager til et mere meningsfuldt liv
- at aktiviteten er inkluderende og opsøgende i sin karakter
- at aktiviteten kan forebygge sygdom og fremme deltagernes sundhed gennem en mere aktiv livsstil.

Ansøgningerne er indstillet med fokus på følgende:

- foreningens økonomi på tidspunktet for ansøgningen
- antallet af brugere, der har glæde af det frivillige tilbud
- aktiviteter, der skaber netværk og inddrager borgerne direkte
- udgifter til transport, forplejning, telefon eller lignende for de frivillige.

Disse kriterier sikrer, at de indstillede beløb tildeles hensigtsmæssigt til gavn for målgruppen.

Der er modtaget 1 ansøgning, som er indstillet til et afslag, hvilket er med baggrund i følgende kriterie:

- Foreninger, der skønnes at kunne gennemføre aktiviteten uden tilskud. Det vil sige, at foreningen har en formue på mere end kr. 30.000, som ikke er hensat til målrettede aktiviteter i ansøgningsperioden

Der er 2 ansøgere, der har ansøgt om et tilskud til den samme målgruppe på samme lokalitet. Derfor er indstillingsbeløbet, svarende til det gældende indstillingsloft, blevet fordelt imellem dem.

Frivillighedskonsulenten indstiller, at der fordeles i alt 324.900 kr. Til støtte for indstillingen henvises til den vedlagte oversigt, som redegør for ansøgerne samt de foreslåede bevillinger og afslag.

Emne	Beløb
Total ramme 2026	397.903 kr.
Indstilles til fordeling i første runde 2026	324.900 kr.
Rest til fordelingen i anden runde 2026	73.003 kr.

Indstillingsprocessen er foregået i samarbejde med formanden for Ældrerådet for at sikre en sammenhæng med tildelingen af midlerne til støtte af frivilligt socialt og sundhedsfremmende arbejde efter puljemidler jf. servicelovens § 18 og jf. ældrelovens § 7.

Som hovedregel indstilles ansøgere ikke til puljemidler fra både ældrelovens § 6 og servicelovens § 18 og ældrelovens § 7-midler, medmindre der er tale om ansøgninger til forskellige projekter.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Social-, Senior- og Handicapudvalget den 02-02-2026

Godkendt.

Bilag

§ 6 - runde 1. 2026, bevilliget beløb

Punkt 7: 7. Orientering om de økonomiske konsekvenser af sundhedsreformen

25/19908

Sagsresumé

I november 2024 indgik et bredt flertal af partier en aftale om en ny sundhedsreform. Reformen medfører økonomiske konsekvenser fra 2027 på to hovedområder. For det første skal opgaver, budgetter, bygninger og medarbejdere overføres til regionerne. For det andet bortfalder den kommunale medfinansiering (KMF).

For Sønderborg Kommune forventes følgende økonomiske ændringer inden for de nævnte områder:

- Den kommunale udligningsordning reduceres med cirka 56 mio. kr. fra 2027.
- Den kommunale medfinansieringsordning (KMF) tilbageføres med forventet cirka 76 mio. kr. fra 2027.

Der er med reformaftalen aftalt en overgangsordning, der udligner udgifterne over 0,05 pct. af kommunens beskatningsgrundlag samlet set. Det forventes, at med provenuet fra bortfaldet af den kommunale medfinansiering vil Sønderborg Kommune skulle bidrage til overgangsordningen.

Nærværende sag omhandler en umiddelbar vurdering af de økonomiske konsekvenser af opgaveflyttet mellem Sønderborg Kommune og regionen set i relation til ændringerne i den kommunale udligningsordning.

Den samlede budgetudfordring på tværs af forvaltningerne er 8.907 mio. kr. Det vurderes, at en drøftelse af håndteringen af de budgetmæssige reguleringer, som følger af reduktionen i den kommunale udligning, er nødvendig for at kunne opretholde det nuværende serviceniveau.

Den samlede budgetudfordring vil indgå i de politiske prioriteringer i forbindelse med budgetlægning 2027.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Social-, Senior- og Handicapudvalget at tage

- orienteringen om de økonomiske konsekvenser af sundhedsreformen til efterretning.

Sagsfremstilling

Den 15. november 2024 indgik regeringen og et bredt flertal i Folketinget en politisk aftale om en sundhedsreform, der træder i kraft den 1. januar 2027. Sundhedsreformen ændrer sundhedsvæsenets struktur, opgavefordeling og økonomi.

Finansieringen af opgaveflytningen sker via en DUT-regulering via bloktilskudsaktstykke for 2027. Finansieringen af opgaveflytningen i regi af sundhedsreformen sker uafhængigt af aftalerne omkring opgavedelingen, som skal indgås med regionen.

Med forårsaftalen, der blev indgået 25. maj 2025 mellem regeringen, Danske Regioner og KL er de økonomiske konsekvenser ved flytning af myndigheds- og finansieringsansvaret for opgaverne opgjort. Aftalen indebærer, at hhv. det statslige bloktilskud til kommuner nedreguleres, og det statslige tilskud til regioner vedr. sundhedsområdet opreguleres med 4,208 mia. kr. (2025-pl) pr. 1. januar 2027 på baggrund af opgaveændringerne. Der er nationalt besluttet, at der skal

indregnes et centralt overhead på 10 % (42 mio. kr.), som omfatter bl.a. politisk betjening, central ledelse, udvikling af ledere og medarbejdere, løbende forbedringsarbejde, projekt- og implementeringsstøtte, samarbejdsfunktioner, system- og dataunderstøttelse, økonomifunktioner, løn-, HR- og rengøringsfunktioner, facility management mv.

Forvaltningerne har udarbejdet nedenstående foreløbige beregning for økonomien for Sønderborg Kommune efter senest tilgængelige fordelingsnøgler for DUT-regulering (1,238 pct.). Oplistningen for økonomien er forskellige i forvaltningerne.

Ændring i bloktilskud vedr. opgaveflytning for Sønderborg Kommune

1.000 kr.	Samlet ændring i bloktilskud inkl. 10 % overhead	Beregnet udgift på baggrund af regnskab 2025	Realiserbart budget – B2025 inkl. overhead*	Budget-udfordring
Midlertidige pladser	34.639		29.557	- 5.082
Akutsygeplejen	5.262		4.920	- 342
I alt Omsorg og Udvikling	39.901		34.477	-5.424
Genoptræning i alt		4.411		
Specialiseret rehabilitering		2.671		
Specialiseret genoptræning	6.846	1.100		- 2.435
Dele af avanceret genoptræning		180		
Genoptræning på de midlertidige pladser (§ 140)		460		
Patientrettet forebyggelse	5.348	4.300 (inkl. overhead)		-1.048
I alt Børn, Uddannelse og Sundhed	12.194	8.711		-4.132
I alt begge forvaltninger	52.095	8.711	34.477	-8.907

* Økonomi for 2023 (indberettet til KL efter anmodning juni 2025).

** Overhead direkte knyttet til driften, blandt andet ledelse, uddannelse, it og telefoni.

Omsorg og Udvikling

Omsorg og Udviklings andel af opgaveudflytningen til regionen udgør samlet set 39,90 mio. kr., som relaterer sig til overdragelsen af de midlertidige pladser (34,64 mio. kr.) og akutsygeplejen (5,26 mio. kr.). Beløbet svarer til den statslige beregning.

Omsorg og Udvikling har opgjort de udgifter, som er omfattet af opgaveflytningen midlertidige pladser. Regionerne skal overtage 70 procent af kommunens 47 midlertidige pladser på Center for Korttidspladser samt Tangshave Plejecenter og Guderup Plejecenter – svarende til 33 pladser. Dermed skal Sønderborg Kommune vil skulle beholde minimum 30 pct. eller 14 pladser for at have den nuværende kapacitet af de midlertidige til rådighed.

Forvaltningen har dermed opgjort det nuværende budget til de midlertidige pladser omfattet af opgaveflytning svarende til ca. 29,56 mio. kr. set i forhold til reduktionen i bloktilskuddet medfører, det en budgetudfordring ca. 5,08 mio. kr. vedrørende opgaveflytningen af de midlertidige pladser. Beløbet svarer til det kommunale budget.

Omsorg og Udvikling har ligeledes opgjort de udgifter, som er omfattet af opgaveflytningen af akutsygeplejen. Regionerne skal overtage den del af akutsygeplejen, som konkret udfører arbejde inden for rammerne af Sundhedsstyrelsens kvalitetsstandard for den kommunale akutfunktion. I Sønderborg er dette vurderet til 60 procent af akutsygeplejen, hvor de resterende 40 procent af akutfunktionen, anvendes til opgaver som kan leveres af den kommunale sygepleje.

Forvaltningen har opgjort det nuværende budget til akutsygeplejen omfattet af opgaveflytning svarende til ca. 4,92 mio. kr. Set i forhold til reduktionen i bloktilskuddet medfører det en budgetudfordring på ca. 0,342 mio. kr. vedrørende opgaveflytningen af akutsygeplejen.

Samlet set betyder reduktionen i bloktilskuddet at Omsorg og Udvikling får et underskud på 5,42 mio. kr. Skal reduktionen finansieres indenfor forvaltningens nuværende budgetramme, vil det afføde ændringer i den leverede service til borgerne på ældreområdet, da reduktionen kan henføres til politikområde 9 Senior.

Børn, Uddannelse og Sundhed

Børn, Uddannelse og Sundheds andel af opgaveudflytningen udgør 12,19 mio. kr., fordelt på specialiseret rehabilitering og genoptræning samt dele af avanceret genoptræning (6,85 mio. kr.) og patientrettet forebyggelse (5,35 mio. kr.).

Specialiseret rehabilitering og genoptræning samt dele af avanceret genoptræning
Udgiften til specialiseret rehabilitering afholdes på politikområde 19 ”Medfinansiering af sundhedsvæsenet”.

Sygehusene varetager i dag den specialiserede genoptræning. Med sundhedsreformen overgår myndigheds- og finansieringsansvaret også til regionen. Finansieringen sker i dag via aktivitetsbestemt medfinansiering, som bortfalder på politikområde 19 ”Medfinansiering af sundhedsvæsenet”.

Med forårsaftalen 2025 blev det præciseret, at opgaveflytningen på dele af den avancerede genoptræning omfatter den mest komplekse del af den avancerede genoptræning. Udgiften omhandler fem forløb med den i forårsaftalens bilag 4 angivne takst på 36.000 kr. i alt 0,180 mio. kr. Udgiften til avanceret genoptræning afholdes på politikområde 13.02 ”Sundhedscentret”.

Genoptræning på de midlertidige pladser efter Sundhedslovens §140

Med de regionale sundheds- og omsorgspladser, får regionen ansvar for at levere genoptræning efter Sundhedslovens §140 på disse. Den nuværende genoptræning på Center for Korttidspladser (CFK) leveres af ergoterapeuter og fysioterapeuter ansat i Træningsenheden. I 2025 leverede Træningsenheden 127 genoptræningsplaner på CFK. Den samlede udgift er 0,460 mio. kr. Udgiften til genoptræning på de midlertidige pladser efter Sundhedslovens §140 afholdes på politikområde 13.02 ”Sundhedscentret”.

Patientrettet forebyggelse (§ 119, stk. 3 i sundhedsloven)

På baggrund af aktivitetsniveau i 2023, vurderes 51,4 pct. af Forebyggelsesenhedens indsats at være patientrettet forebyggelse, de resterende 48,6 pct., omfatter den borgerrettede forebyggelse. Udgiften til den patientrettede forebyggelse er beregnet til 4,3 mio. kr. inkl. overhead.

Børn, Uddannelse og Sundheds andel af reduktionen i bloktilskuddet medfører et underskud på 4,132 mio. kr. Hvis reduktionen skal finansieres indenfor Sundhed-, Unge- og Forebyggelsesudvalget, vil det påvirke serviceniveauet. Forvaltningen bemærker desuden, at betjeningen af Sundhedsrådet vil være en væsentlig administrativ opgave.

Ændring i udligning

Den kommunale udligningsordning vil blive reduceret, da kommunernes samlede udgiftsbehov er lavere på baggrund af opgavebortfald i forbindelse sundhedsreformen. Reduktionen i udligning vil samlet for Sønderborg Kommune være i omegnen af 56 mio. kr. gældende for 2027.

Kommunal medfinansiering

Udover opgaveflytningen medfører sundhedsreformen en afvikling af den kommunale medfinansiering. Det betyder, at kommunernes delvise betaling for indlæggelse af kommunens borgere på regionernes hospitaler bortfalder. Det vil med nuværende estimater give Sønderborg Kommune en tilbageførsel på ca. 76 mio. kr.

Forvaltningerne Børn, Uddannelse og Sundhed samt Omsorg og Udvikling vurderer, at der er en samlet budgetudfordring på 8,907 mio. kr. inden for nuværende budgetramme for at kunne holde det nuværende serviceniveauet.

Den samlede budgetudfordring vil indgå i de politiske prioriteringer i forbindelse med budgetlægning 2027.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser. Den endelige budgetudfordring vurderes ved budgetlægningen 2027-2029, når konsekvenserne af økonomiaftalen kendes.

Beslutning Social-, Senior- og Handicapudvalget den 02-02-2026

Taget til efterretning.

Afbud Stefan Lydal

Punkt 8: 8. Orientering om status på implementering af sundhedsreformen

25/6969

Sagsresumé

Den 15. november 2024 indgik regeringen og et bredt flertal i Folketinget en politisk aftale om en sundhedsreform, der træder i kraft den 1. januar 2027. Sundhedsreformen ændrer sundhedsvæsenets struktur, opgavefordeling og økonomi. Formålet er at styrke kvaliteten af sundhedstilbud i det nære, bringe sundhedstilbud tættere på borgerne og ruste sundhedsvæsenet til fremtidens behov.

Borgerrettede opgaver som midlertidige pladser, akutsygepleje, specialiseret genoptræning og patientrettet forebyggelse flyttes fra kommunen til regionen. Forvaltningerne Børn, Uddannelse og Sundhed samt Omsorg og Udvikling er i gang med at udarbejde delingsaftaler omkring overdragelse af midlertidige pladser, akutsygepleje og specialiseret genoptræning. Derudover er Børn, Uddannelse og Sundhed i gang med at udarbejde en horisontal samarbejdsaftale om patientrettet forebyggelse.

Sønderborg Kommune har en politisk følgegruppe med repræsentanter fra Økonomiudvalget og formandskab fra Sundhedsudvalget og Social-, Senior og Handicapudvalget. Følgegruppen har udarbejdet pejlemærker for Sønderborg Kommunes samarbejde for implementering af sundhedsreformen og følger arbejdet med implementeringen tæt.

Sundhedsråd Sønderjylland er nedsat med konstituerende møde den 27. januar 2026. De sønderjyske kommuner og Sygehus Sønderjylland har aftalt at samarbejde om dagsordenerne til møderne. Sønderborg Kommunes medlem af Sundhedsråd Sønderjylland er formanden for Sundhedsudvalget.

Sundhedsreformen skal skabe et mere sammenhængende sundhedsvæsen tæt på borgeren med lige adgang til behandling. Reformen støtter Byrådets vision om et godt liv samt Omsorg og Udviklings spor om borgeroplevet kvalitet og sammenhæng og overgange.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Social-, Senior- og Handicapudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Forvaltningerne Børn, Uddannelse og Sundhed samt Omsorg og Udvikling samarbejder om processen for implementering af Sundhedsreformen 2024. En reform af det danske sundhedsvæsen til formål at sikre et mere nært, lige og sammenhængende sundhedsvæsen. Reformen blev vedtaget ved en bred politisk aftale den 15. november 2024.

Reformens overordnede mål er at styrke sundhedsvæsenet og rykke det tættere på borgerne. Dette skal ske ved at skabe fire regioner, etablere nye lokale sundhedsråd, gennemføre en lægereform (bedre fordeling af praktiserende læger) og indføre kronikerpakker – alt sammen for at sikre, at alle borgere får lige adgang til nære sundhedsydelser af høj kvalitet, og at borgere med kronisk sygdom får mere sammenhængende behandling.

Økonomiudvalget har den 14. maj 2025 godkendt at etablere en politisk følgegruppe for arbejdet med sundhedsreformen i Sønderborg Kommune. Følgegruppen har udarbejdet pejlemærker for Sønderborg Kommunes samarbejde for implementering af sundhedsreformen:

- Vi vil lade borgerens behov være den fælles retning i vores sundhedssamarbejde.
- Vi vil skabe attraktive vilkår, der bringer almen praksis og øvrige sundhedstilbud tættere på de borgere, der har størst behov.
- Vi vil sætte borgerens hele liv i centrum for samarbejdet med pårørende og netværk samt sikre deres inddragelse.
- Vi vil sikre et sammenhængende sundhedsvæsen, hvor borgerens vej er smidig og uden forhindringer.
- Vi vil ligestille psykiatri og somatik i sundhedssamarbejdet, fordi krop og sind er to sider af samme sag for borgere i alle aldre og livsfaser.
- Vi vil forme forebyggelses- og rehabiliteringsløsninger i det nære sundhedsvæsen i tæt samarbejde med borgere i alle aldre og livsfaser.
- Vi vil skabe tættere samarbejdsrelationer med civilsamfund, almen praksis og patientforeninger for borgere i alle aldre og livsfaser.

Sundhedsråd Sønderjylland

Det forberedende Sundhedsråd Sønderjylland er nedsat og der er afholdt konstituerende møde den 27. januar 2026. Sønderborg Kommunes repræsentant er formanden for Sundhedsudvalget. På mødet blev der blandt andet orienteret om status på delingsaftalerne. Status for Sønderborg Kommune er vedlagt som bilag.

Forvaltningen Børn, Uddannelse og Sundhed har udarbejdet en arbejdsgang for forberedelse af Sønderborg Kommunes repræsentant i Sundhedsråd Sønderjylland med henblik på at sikre, at repræsentanten er velinformeret, har afstemte budskaber og er forberedt på at håndtere punkter, der kræver kommunal stillingtagen eller koordinering. Som en del af arbejdsgangen indhentes input fra relevante fagområder.

De sønderjyske kommuner har været i dialog med regionen om kommunernes mulighed for indflydelse på dagsordener og administrativ deltagelse på møderne. Det er aftalt med direktionen på Sygehus Sønderjylland, at sundhedsdirektørerne fra de fire kommuner deltager i de administrative møder, hvor dagsordenen gennemgås.

Delingsaftalen

De kommunale opgaver vedrørende midlertidige pladser, akutsygeplejen, patientrettet forebyggelse, specialiseret genoptræning og specialiseret rehabilitering overdrages til regionen. I den sammenhæng skal Sønderborg Kommune indgå delingsaftale med Region Syddanmark om opgaveoverdragelsen. Udkast til delingsaftale skal være klar senest 1. maj 2026. Endelig delingsaftale mellem Sønderborg Kommune og Region Syddanmark skal være klar senest 1. juli 2026.

1. Midlertidige pladser

I Forårsaftalen er det aftalt at ca. 70 % af de midlertidige pladser overføres til regionen. Det svarer til ca. 33 pladser af Sønderborg Kommunes i alt 47 midlertidige pladser. Center for Korttidspladser har 37 pladser, Guderup Plejecenter har fire pladser og Tangshave Plejecenter har seks pladser.

Bygningen på Mågevænget 10, 6400 Sønderborg, hvor Center for Korttidspladser er placeret, skal overdrages til Region Syddanmark. Alt inventar og udstyr, der er nødvendigt for driften (køkkenudstyr, kontorudstyr, IT, biler/cykler, pleje- og sygeplejeartikler), følger med overdragelsen.

Kommunen bliver kompenseret for overdragelsen af bygningen (den nedskrevne værdi) gennem en endnu ikke fastsat pulje under Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Det er derudover aftalt, at det antal medarbejdere, der løser opgaven i dag, skal virksomheds-overdrages.

2. Akutteamet

De dele af akutteamets opgaver, der er omfattet af Sundhedsstyrelsens kvalitetsstandard for kommunale akutfunktioner skal overføres. For Sønderborg Kommune svarer det til ca. 60 % af akutteamets nuværende arbejdsopgaver.

Kommunens lokaler på Kongevej, hvor akutteamet har kontorer, overdrages ikke. Alt inventar og udstyr, der er nødvendigt for driften (kontorudstyr, IT, biler/cykler, pleje- og sygeplejeartikler), følger med overdragelsen.

Det antal medarbejdere, der i dag løser opgaven skal virksomhedsoverdrages.

3. Specialiseret rehabilitering og dele af avanceret genoptræning

Specialiseret rehabilitering udføres af private leverandører godkendt af Sundhedsstyrelsen. Det er et intensivt, tværfagligt og tidsafgrænset forløb for borgere med komplekse funktionsnedsættelser. Indsatsen er helhedsorienteret og koordineret, med fokus på både fysiske og mentale behov, så borgeren kan opnå et selvstændigt og meningsfuldt liv.

Rehabiliteringen er ikke begrænset til bestemte diagnoser, men omfatter typisk personer med følger efter erhvervet hjerneskade. Ofte indgår flere indsatser efter sundhedsloven og anden lovgivning som del af en bredere rehabiliteringsplan. Med sundhedsreformen udvides området til også at omfatte den mest specialiserede del af avanceret genoptræning. Dette vedrører en lille gruppe borgere med omfattende funktionsnedsættelser, fx efter erhvervet hjerneskade. I dag varetages opgaven af kommunale terapeuter, men kræver specialistviden og koordinering med andre kommunale aktører. Det nye er, at både økonomi og myndighedsansvar fremover flyttes til regionen.

4. Patientrettet forebyggelse

Patient- og borgerrettet forebyggelse bliver i dag varetaget i Sundhedscentrets Forebyggelsesenhed og delvist i Træningsenheden. Patientrettet forebyggelse omfatter borgere med kronisk/langvarig sygdom (fx KOL, diabetes, kræft, hjertesygdom).

Regionen får myndigheds- og finansieringsansvar for patientrettet forebyggelse, der kan dog laves samarbejdsaftaler med sygehuset om, at kommunen fortsat kan varetage driften af hele eller dele af tilbuddene. Forvaltningen Børn, Uddannelse og Sundhed er sammen med Region Syddanmark i færd med at udarbejde en horisontal samarbejdsaftale for kommunens fortsatte drift af opgaven.

Virksomhedsoverdragelse af medarbejdere

Som en del af opgaveoverdragelsen skal medarbejdere, der primært arbejder med de opgaver, der flyttes til regionerne, virksomhedsoverdrages fra kommunen til regionen. De fire sønderjyske kommuner har aftalt at have en ensartet MED proces. De berørte LMU i Børn, Uddannelse og Sundhed samt Omsorg og Udvikling har inden jul drøftet processen og der nu en ønskerunde i gang for de berørte medarbejdere. I marts 2026 skal der ske en tilbagemelding til den enkelte medarbejder om resultatet af ønskerunden.

Frem mod den endelige godkendelse af delingsaftalen vil Social-, Senior- og Handicapudvalget blive løbende orienteret. Orientering sker sideløbende med arbejdet i den politiske følgegruppe.

Uge	Hvad
	Orientering om status

Uge 6, februar	<ul style="list-style-type: none"> • Lovgivning • Delingsaftale, herunder MED processen
----------------	--

	Orientering om status
Uge 10, marts	<ul style="list-style-type: none"> • Delingsaftale, herunder MED processen • Sundhedsråd
Uge 15, april	Indstilling til Byråd om godkendelse af udkast til delingsaftale
Uge 19, maj	Orientering om status på delingsaftalen, hvis der har været forhandlingsmøde
	Orientering om emner på møde i sundhedsrådet
	Indstilling til Byråd om godkendelse af endelig delingsaftale
Uge 23, juni	Indstilling til Byråd om udpegning af forhandlingsrepræsentanter vedr. delingsaftalen
	Orientering om status på MED processen i forhold til delingsaftalen
Uge 33, august	Orientering om emner på møde i sundhedsrådet
Uge 36, september	Orientering om emner på møde i sundhedsrådet
	Orientering om status på delingsaftalen
Uge 41, oktober	Orientering om emner på møde i sundhedsrådet
Uge 45, november	Orientering om emner på møde i sundhedsrådet
Uge 49, december	Orientering om emner på møde i sundhedsrådet

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Social-, Senior- og Handicapudvalget den 02-02-2026

Taget til efterretning.

Bilag

Statusnotat på delingsaftale og horisontal samarbejdsaftale mellem Sønderborg Kommune og Region Syddanmark

Afbud Stefan Lydal

Punkt 9: 9. Orientering om status på projekt Firkløveret

22/20357

Sagsresumé

Forvaltningen modtog i oktober 2022 2,27 mio. kr. til projekt "Firkløveret: Nye veje til øget borgers medbestemmelse ved visitation og udførsel af hjemmepleje". Projektets formål er at styrke sammenhængskraft og kvalitet i visitationspraksis tættere på borgerens ønsker, håb og drømme.

I Omsorg og Udviklings spor Borgeroplevet kvalitet, ligger en intention om, at borgeren er ekspert i eget liv. Derfor ønsker forvaltningen, at borgeren skal have mere selvbestemmelse i udførslen af hjemmeplejen. Den tidligere visitationsmodel udfordrede dette, og derfor ville forvaltningen afprøve modeller med nærvisitation og selvvisitation.

Desuden ønskede forvaltningen at afprøve en model "Vær med", hvor borgerne kan bidrage med egne ressourcer i fællesskaber og gøremål med andre borgere i hjemmeplejen.

Forvaltningen ønskede med projekt Firkløveret at understøtte fælles ejerskab til den fremtidige indsats samt mere selvbestemmelse for borgerne. Samtidig var målet, at hjemmepleje og visitatorer kommer i tættere dialog med borgere og netværket samt at hjemmeplejen og visitationen bruger mindre tid på administrative opgaver.

Projektet har medført et fælles kompetenceløft blandt medarbejderne i visitationen og delvist i hjemmeplejen, hvor der er sket en bevægelse fra en primært myndighedsudøvende til en mere myndighedsgørende og dialogbaseret praksis. Denne tilgang styrker borgernes selvbestemmelse, ressourcer og evne til at leve et ønsket og meningsfuldt liv.

Firkløveret har desuden været en vigtig katalysator i implementeringen af ældreloven.

Projektet understøtter Byrådets vision om det gode liv for borgerne, Værdighedspolitikken om livskvalitet og selvbestemmelse samt Omsorg og Udviklings spor om borgeroplevet kvalitet, sammenhænge og overgange, tro på borgerens udvikling samt samspil og samskabelse.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Social-, Senior- og Handicapudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Firkløveret symboliserer samarbejdet mellem borgeren, netværket, udføreren og visitatoren. Formålet med projektet i Sønderborg Kommune var at få en mere ensartet, helhedsorienteret og velfunderet visitationspraksis, med udgangspunkt i borgerens behov og ønsker.

Samtidig har projektet haft fokus på at udvikle medarbejdernes kompetencer og mindset - fra en traditionel myndighedsrolle med fokus på afgørelser og ydelser til en myndiggørende tilgang med fokus på dialog, samskabelse og borgerens aktive deltagelse i løsningen.

Projektet har afprøvet tre modeller:

- Nærvisitation: Visitatorerne arbejder tættere på borgerne og hjemmeplejen, planlægger indsatser ude hos borgeren og deltager i teammøder i marken. Dette har styrket relationer, tillid og fleksibilitet, og reduceret skriftlig administration. Borgerne oplever én samlet indsats og giver udtryk for større tilfredshed.
- Selvvisitation: Ressourcestærke borgere får mulighed for selv at bestemme over dele af hjælpen, fx ved at bytte ydelser (rengøring, gåtur m.m.) efter behov. Dette øger borgernes ejerskab og tilfredshed, og enkelte har reduceret behovet for formel hjælp. Ordningen kræver klare retningslinjer og tilbydes kun borgere, der ønsker og kan tage medansvar.
- 'Vær med': Borgerne kan både give og modtage hjælp gennem aktiviteter med andre borgere eller frivillige. Projektet arbejder på at mobilisere borgernes ressourcer og netværk via sociale aktiviteter eller besøgsordninger. Målet er at øge social samhørighed og mindske ensomhed.

Nærvisitation ligger meget tæt op ad konceptet borgernær visitation, som blev indført med ældreloven. Forvaltningens arbejde med nærvisitation betyder, at kommunen var godt forberedt i forhold til at kunne levere borgernær visitation.

Sønderborg Kommune har som led i arbejdet med nærvisitation introduceret en fast praksis, hvor visitatorerne arbejder i hvert distrikt to dage om ugen, hvor de deltager i tværfaglige borgerteammøder. Desuden planlægger og samarbejder de med distrikterne i forhold til at afholde opstartsmøder hos nye borgere,

Selvvisitation understøtter ældrelovens værdi om øget selvbestemmelse til borgerne og værdien om tillid til medarbejderne og den borgernære ledelse. Erfaringerne viser foreløbigt, at øget selvbestemmelse fører til højere tilfredshed og øget selvhjulpethed hos borgerne, mens tættere samarbejde mellem visitation og udfører mindsker administration og øger medarbejdertilfredshed.

Endelig understøtter 'Vær med' ældrelovens værdi om et tæt samarbejde med pårørende, lokale fællesskaber og civilsamfund.

Samlet viser resultaterne, at:

- Borgerne oplever større tilfredshed, føler sig hørt og involveret, og nogle kan klare sig med mindre hjælp end før – et tegn på øget selvhjulpethed.
- Medarbejderne oplever mindre bureaukrati, mere mening i arbejdet og bedre samarbejde på tværs.
- Der administrativt er sket en forenkling af arbejdsgange, og flere afgørelser træffes nu i dialog på stedet frem for via lange skriftlige procedurer.
- Udfordringer har bl.a. været at definere klare kriterier for selvvisitation, rekruttere nok frivillige og håndtere forsinkelser pga. kommunale besparelser. Stærk ledelsesopbakning og løbende justering har været afgørende for at overkomme disse udfordringer.

Projektet afsluttes formelt med en endelig evaluering i slutningen af 2025 (i samarbejde med VIVE). Fokus fremover bliver at fastholde høj borgerinddragelse, forenklede arbejdsgange og stærkt tværfagligt samarbejde, samt at følge op på trivsel og kvalitet.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Social-, Senior- og Handicapudvalget den 02-02-2026

Taget til efterretning.

Afbud Stefan Lydal

Punkt 10: 10. Orientering om danmarksmesterskaberne i indendørs OMBOLD-fodbold 2026

22/7799

Sagsresumé

Den 12. marts 2026 åbnes dørene i Humlehøj-hallerne til de danske mesterskaber i indendørs OMBOLD-fodbold. Danmarksmesterskaberne samler over 200 deltagere, trænere, frivillige og tilskuere til en helt særlig fodboldfest, hvor alle, uanset livssituation, kan blive en del af fællesskabet.

Forvaltningerne Omsorg og Udvikling, Kultur og Erhverv, Børn, Uddannelse og Sundhed vil i samarbejde med OMBOLD og Sønderborg Boldklub arrangere og afholde Danmarksmesterskabet.

Siden 2022 har Sønderborg Kommune samarbejdet med NGO'en OMBOLD og Sønderborg Boldklub om at skabe inkluderende fodboldfællesskaber for mennesker i hjemløshed, misbrug og/eller psykisk sårbarhed. Det har resulteret i et fast OMBOLD-hold i Sønderborg Boldklub, et Jysk Mesterskab i 2023 og 5 lokale stævner.

OMBOLD-fodbold og det kommende danmarksmesterskab understøtter implementeringen af Sønderborg Kommunes Socialpolitik 2025-2028, med særligt fokus på Fællesskaber og Sundhed og Trivsel.

Til OMBOLD-mesterskaber i Sønderborg er der tradition for, at kommunernes byråd stiller med et hold til en showkamp mod de lokale spillere.

Idræts- og Fritidsudvalget, Forebyggelse-, Unge- og Sundhedsudvalget, Handicaprådet og Udsattesamrådet orienteres.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Social-, Senior- og Handicapudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

OMBOLD er en NGO, der arbejder med gedefodbold som fællesskabende aktivitet for socialt udsatte borgere i hjemløshed, misbrug og/eller psykisk sårbarhed. Sønderborg Kommune har gennem de seneste år samarbejdet med OMBOLD og Sønderborg Boldklub om at skabe inkluderende og trygge idrætstilbud for mennesker, der normalt ikke finder vejen ud i en fodboldklub.

Danmarksmesterskabet afholdes den 12. marts 2026 i Humlehøj-hallerne kl. 11.00-16.00 på to baner i hal 1. 20-24 hold forventes at stille op i turneringen med op mod 150 spillere.

Ud over OMBOLD og Sønderborg Boldklub, så vil Sønderborg Kommune samarbejde med Frelsens hær om frivillige hjælpere på dagen og den beskyttede beskæftigelse SAABU om lækker frokost, kaffe og kage til alle deltagere.

Ud over at være et samlende og festligt arrangement, skal Danmarksmesterskabet understøtte at flere mennesker i udsatte positioner finder vejen ud til det lokale OMBOLD-hold i Sønderborg Boldklub.

Afholdelse af Danmarksmesterskaberne i OMBOLD understøtter Sønderborg Kommunes Socialpolitik 2025-2028 og har særligt fokus på Fællesskaber og Sundhed og Trivsel.

Danmarksmesterskabet understøtter også Sønderborg Kommunes Sundhedspolitik 2023-2026 med målet om, at flere skal være fysisk aktive i hverdagen og en styrkelse af samarbejdet med de lokale frivillige foreninger.

Idræts- og Fritidsudvalget, Forebyggelse-, Unge- og Sundhedsudvalget, Handicaprådet og Udsattesamrådet orienteres.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Social-, Senior- og Handicapudvalget den 02-02-2026

Taget til efterretning.

Afbud Stefan Lydal

Punkt 11: 11. Orientering om ældretilsyn i hjemmeplejen distrikt Fjord

25/16797

Sagsresumé

Ældretilsyn Syd har foretaget et varslet ældretilsyn i hjemmeplejen distrikt Fjord den 28. oktober 2025.

Ældretilsynet vurderer, at hjemmeplejen distrikt Fjord samlet set har en god kvalitet.

Tilsynet vurderede, at der var 19 kvalitetsmarkører, der var opfyldt og en kvalitetsmarkør, hvor der var forbedringspotentiale i hjemmeplejen distrikt Fjord.

Den ene kvalitetsmarkør var:

Den ældres selvbestemmelse – borgeren oplever ikke at der er kontinuitet og sammenhæng i den hjælp og støtte, der modtages.

Det nye ældretilsyn startede i forbindelse med Ældreloven trådte i kraft den 1. juli 2025.

Tilsynet understøtter Sønderborg Kommunes værdighedspolitik og Byrådets vision om at sikre tryghed, omsorg og støtte til de borgere, der har brug for det, så borgerne trives og udvikles. Ældrerådet orienteres.

Indstilling

Forvaltningen indstiller Social-, Senior- og Handicapudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Hjemmeplejen distrikt Fjord fik et varslet ældretilsyn den 28. oktober 2025. Ældretilsynet var et anmeldt risikobaseret tilsyn.

Danmark fik et nyt ældretilsyn fra den 1. juli 2025, som er en del af ældreformen. Det nye ældretilsyn erstatter det tidligere statslige tilsyn og kommunens driftsorienterede tilsyn og varetages af Silkeborg Kommune, som er én af de tre tilsynskommuner.

Formålet med det nye ældretilsyn er at skabe bedre kvalitet i plejen af ældre – både på plejehjem og i hjemmeplejen. Tilsynet er lærings- og dialogbaseret. Det gennemføres i samarbejde med plejeenhederne, hvor der lægges vægt på dialog, rådgivning og tillid for at fremme refleksion og kvalitetsudvikling. Tilsynet skal støtte medarbejdere og ledere i at skabe god og helhedsorienteret pleje.

Ældretilsynet anvender metoder som interviews, observationer og evt. dokumentgennemgang. Desuden indsamler tilsynet data om blandt andet medarbejdertrivsel, sygefravær og borgernes tilfredshed.

Ældretilsynet tager udgangspunkt i tre centrale værdier, der skal sikre en helhedsorienteret ældrepleje. Det er

- den ældres selvbestemmelse, hvor den enkelte borger skal have indflydelse på den hjælp og støtte, vedkommende får både i det daglige og over tid. Hjælpen skal tilpasses borgerens ønsker, behov og livssituation, og der skal være en løbende dialog mellem borger og medarbejder.
- tillid til medarbejderne og den borgernære ledelse handler om, at beslutninger om pleje og støtte skal træffes tæt på borgeren - af de medarbejdere, der kender borgeren bedst.
- et tæt samspil med pårørende, lokale fællesskaber og civilsamfundet betyder at ældreplejen ikke skal stå alene, men være en del af det liv, borgeren lever. Pårørende og lokalsamfundet inddrages aktivt, så plejen bliver mere nærværende og meningsfuld.

Under hver værdi er der udarbejdet kvalitetsmarkører, som samlet udgør ældretilsynets vurderingskoncept. Kvaliteten vurderes ud fra kvalitetsmarkører, som bedømmes som opfyldt, ikke opfyldt eller ikke relevant. Vurderingen sker på tre niveauer: god, bekymrende og kritisk kvalitet.

I hjemmeplejen distrikt Fjord udførte tilsynet:

- interview med 3 borgere i eget hjem
- interview af 2 pårørende som var fysisk til stede og en pårørende deltog online via skærm
- interview med medarbejderne interview med ledelsen
- observation af tværfagligt borgerteammøde, undervisningssituation samt hjemmeplejens kontorer og fællesarealer
- observeret 3 borgere i eget hjem.

Ældretilsynet vurderer, hjemmeplejen distrikt Fjord har god at kvaliteten i helhedsplejen.

Tilsynet vurderer, at hjemmeplejen distrikt Fjord arbejder aktivt og i en positiv retning i forhold til de tre bærende værdier i forhold til den ældres selvbestemmelse, tillid til medarbejdere og ledelse samt et tæt samspil med pårørende, lokale fællesskaber og civilsamfundet.

Ledelsen og medarbejderne fremstår med en høj faglighed og engagement, hvor der er stor fokus på kerneopgaven, borgernes trivsel og helhedspleje vurderer ældretilsynet.

Hjemmepleje distrikt Fjord har udarbejdet en opfølgingsplan til den kvalitetsmarkør, hvor tilsynet anførte, at der er forbedringspotentialer.

Omsorg og Udvikling arbejder målrettet med implementering af Ældreloven på ældreområdet for at sikre borgere mere selvbestemmelse, bedre og sammenhængende pleje samt større lokal frihed og ansvar i ældreplejen.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Social-, Senior- og Handicapudvalget den 02-02-2026

Taget til efterretning.

Bilag

Opfølgingsplan hjemmeplejen distrikt Fjord

Skriftlig tilbagemelding efter ældretilsyn i hjemmeplejen Fjord

Afbud Stefan Lydal

Punkt 12: 12. Orientering om medicintilsyn på botilbud B.S. Ingemanns Vej

25/317

Sagsresumé

Styrelsen for Patientsikkerhed har foretaget et varslet sundhedsfagligt tilsyn vedrørende medicinhændtering på Botilbud B.S. Ingemanns Vej den 23. september 2025.

Å

Styrelsen for Patientsikkerhed vurderer, at Botilbud B.S. Ingemanns Vej har få mindre problemer af betydning for den fornå, dne kvalitet, kategori 1.

Å

Tilsynet vurderer, at B.S. Ingemanns Vej overordnet er sundhedsfagligt velorganiseret og har gode arbejdsgange. Ved tilsynet var der et enkelt fund i forhold til journalføring af medicinadministration.

Å

Tilsynet understøtter Sønderborg Kommunes værdighedspolitik og Byrådets vision om at sikre tryghed, omsorg og støtte til de borgere, der har brug for det, så borgerne trives og udvikles.

Å

Handicaprådet orienteres.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Social-, Senior- og Handicapudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Den 23. september 2025 gennemførte Styrelsen for Patientsikkerhed et varslet tilsynsbesøg på Botilbud B.S. Ingemanns Vej.

Å

Tilsynet sker på baggrund af en stikprøve som Styrelsen for Patientsikkerhed udtager årligt. Tilsynet gennemføres for at sikre, at behandlingsstedet lever op til kravene om faglig forsvarlighed og patientsikkerhed.

Å

Styrelsen for Patientsikkerheds mølepunkter er offentligt tilgængelige og danner grundlag for vurderingen.

Å

Styrelsen for Patientsikkerhed anvender nedenstående klassifikationer efter deres tilsyn:

- ingen problemer, kategori 0
- mindre problemer, kategori 1
- større problemer, kategori 2
- kritiske problemer, kategori 3.

Å

Tilsynet vurderede, at der var få mindre problemer af betydning for den fornå, dne kvalitet, kategori 1, på Botilbud B.S. Ingemanns Vej.

Å

Ved tilsynet blev der:

- gennemført interview af ledelse og medarbejdere
- gennemført gennemgang af instrukser
- gennemgået tre medicinlister som var udvalgt på forhånd
- gennemgået medicin for tre borgere.

Å

Tilsynet vurderer, at Botilbud B.S. Ingemanns Vej er sundhedsfagligt velorganiseret og har gode arbejdsgange. Tilsynet fandt en mangel i den journalføring af medicinadministration i en borgerjournal. Botilbud B.S. Ingemanns Vej kunne mundtligt redegøre for manglen i journalføringen.

Å

Styrelsen for Patientsikkerhed vurderede, at botilbud B.S. Ingemanns Vej har den nødvendige viden og struktur til selv at rette op på fundene og botilbud B.S. Ingemanns Vej har efterfølgende udarbejdet en opfølgingsplan efter tilsynet.

Å

Omsorg og Udvikling arbejder kontinuerligt med at sikre kvaliteten i den sundhedsfaglige dokumentation.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Å

Beslutning Social-, Senior- og Handicapudvalget den 02-02-2026

Taget til efterretning.

Bilag

Opfølgingsplan botilbud B.S. Ingemanns Vej

Tilsynsrapport Botilbud B.S. Ingemanns Vej, medicin håndtering

Afbud Stefan Lydal

Punkt 13: 13. Orientering om socialfagligt tilsyn på botilbud Flintholm

25/318

Sagsresumé

Socialtilsyn Syd har foretaget et uanmeldt opfølgende tilsyn på botilbud Flintholm den 1. december 2025. Tilsynet gennemføres som opfølgning på det socialfagligt tilsyn den 9. september 2025.

Botilbud Flintholm iværksatte flere handlinger efter 1. tilsyn i september, hvor ledelsen har ansat mere fagligt personale. Der er implementeret introduktionsprogram til nye medarbejdere og mentorordning.

Socialtilsyn Syd vurderede på tilsynet i december, at der i målepunkterne sundhed og trivsel, organisation og ledelse samt kompetencer var forhold, hvor kvaliteten blev vurderet som værende af middel eller problematisk karakter.

De handlinger som botilbuddet Flintholm har implementeret, er et pædagogisk team med særlige kompetencer for at understøtte fagligheden og sikre oplæring, metodeformidling og evaluering af indsatser hos borgerne. Der er desuden iværksat borgerkonferencer, hvor der er et fagligt udviklingsforum, vidensdeling og inddragelse af relevante samarbejdspartnere.

Botilbud Flintholm arbejder med arbejdskulturen og -miljøet, hvor medarbejdere og ledere taler sammen tingene og har brudt den tavshed, der tidligere har været.

I forbindelse med det driftsorienterede tilsyn vurderer Socialtilsyn Syd, at botilbud Flintholm fortsat har den fornødne kvalitet.

Tilsynene understøtter Sønderborgs Kommunes Værdighedspolitik samt Byrådets vision om at skabe tryghed, omsorg og støtte til de borgere, der har brug for det, så alle kan trives og udvikles.

Handicaprådet orienteres.

Indstilling

Forvaltningen indstiller Social-, Senior- og Handicapudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Botilbud Flintholm modtog et uanmeldt opfølgende socialfagligt tilsyn den 1. december 2025.

Socialtilsyn Syd tager udgangspunkt i kvalitetsmodellens 7 temaer. Tilsynet bruger temaerne til at vurdere kvaliteten af botilbuddet. Temaerne er:

- kompetencer
- målgruppe, metode og resultater
- organisation og ledelse

- selvstændighed og relationer
- sundhed og trivsel
- uddannelse og beskæftigelse
- fysiske rammer.

Det er ikke alle temaer, som tilsynet har fokus på, når de fører socialfaglige tilsyn.

På botilbud Flintholm var der fokus på temaerne kompetencer, organisation og ledelse samt sundhed og trivsel. Tilsynet angiver en score for hvert tema, hvor 5 er den højeste score og 1 er den laveste score. Socialtilsyn Syds vurdering af botilbud Flintholm:

Tema i kvalitetsmodellen, der fokus på	Vurdering efter tilsynet i december	Højeste score
Sundhed og trivsel	3,8	5
Organisation og ledelse	2,9	5
Kompetencer	3,0	5

Når socialtilsynet udgiver tilsynsrapporter, beskrives alle kvalitetsmodellens 7 temaer. Tilsynet angiver ikke, hvornår det enkelte tema er blevet vurderet.

I temaet sundhed og trivsel vurderer Socialtilsyn Syd, at:

- tilbuddets kvalitet er middel i forhold til at respekterer borgernes værdighed, autonomi og integritet.
- det er problematisk, at der i tilbuddet ses tegn på forråelse, hvor medarbejderne handler på borgernes vegne uden at inddrage borgerne og herved ikke i tilstrækkelig grad understøtte borgernes selv- og medbestemmelse.
- tilbuddets kvalitet er middel i forhold til, at tilbuddet forebygger vold og overgreb.
- det er problematisk, at der på tilbuddet forekommer vold eller overgreb rettet mod medarbejdere og andre borgere.

I temaet organisation og ledelse vurderer Socialtilsyn Syd, at:

- tilbuddet har lav kvalitet i forhold til at en hensigtsmæssig organisering.
- det er problematisk, at der ikke på alle tider, i forhold til borgernes behov, er tilstrækkeligt med medarbejdere med relevante kompetencer til stede.
- det er problematisk, at der i tilbuddet er højere sygefravær og personalegennemstrømning end på sammenlignelige arbejdspladser.

I temaet kompetencer vurderer Socialtilsyn Syd, at:

- tilbuddets medarbejdere, herunder ikkefastansatte medarbejdere, har middel kvalitet i forhold til de faglige, relationelle og personlige kompetencer, der er nødvendige i forhold til tilbuddets målsætninger og målgrupper.
- det er problematisk, at medarbejdergruppen samlet set ikke har tilstrækkelige relevant uddannelse, viden og er i forhold til at yde en nødvendig indsats for at understøtte borgerne, der bor i tilbuddet.
- tilbuddets medarbejdere, herunder ikkefastansatte medarbejdere, har middel kvalitet i forhold til de faglige, relationelle og personlige kompetencer, der er nødvendige i forhold til de metoder tilbuddet anvender.
- det er problematisk, at kun få medarbejdere har uddannelse og viden om neuropædagogisk tilgang og Tegn Til Tale, der er nogle af tilbuddets anvendte metoder, som er nødvendige i arbejdet med målgruppen.

- tilbuddets medarbejdere, herunder ikkefastansatte medarbejdere, har middel kvalitet i forhold til de faglige, relationelle og personlige kompetencer, der er nødvendige i forhold til borgernes aktuelle behov.
- det er problematisk, at medarbejdergruppen ikke i tilstrækkelig grad har relevante kompetencer, hvorfor borgernes besøgsplaner ikke i alle tilfælde bliver fulgt, og borgerne ikke altid mødes med passende og ensartede tilgange.
- det er problematisk, at der i medarbejdergruppen arbejdes ud fra individuelle synsninger og tolkning af borgeres adfærd.
- det er problematisk, at nye medarbejdere og ikke fastansatte medarbejdere ikke modtager tilstrækkelig introduktion til borgerne.

Socialtilsyn Syds samlede vurdering efter tilsynet var, at botilbud Flintholm fortsat har den fornødne kvalitet.

Botilbud Flintholm arbejder videre med de initiativer, der er aftalt i opfølgningsplanen efter tilsynet i september, hvor det primært har været fokus på kompetenceudvikling. Botilbud Flintholm har:

- implementeret et lokalt introduktionsprogram til nyansatte
- fået en fast mentor ordning til nyansatte
- prioriteret at støtte beboerne i at få varetaget relevante sundhedsydelse.

Derudover arbejder ledelsen på botilbud Flinthold fortsat med at:

- ansat primært faglært personale
- tilstræbe stabilitet og kontinuitet gennem højere timetal ved ansættelser, færre tilkaldevikarer, bruttonormering og fokus på fremmøde og sygefravær
- medarbejderne arbejder målrettet med pædagogiske metoder som KRAP, neuropædagogik og autismepædagogik
- det pædagogisk team med særlige kompetencer understøtter fagligheden og står for oplæring, metodeformidling og evaluering af indsatser hos borgerne.

Botilbud Flintholm har igangsat et arbejde for at skabe et stærkere arbejdsmiljø og en kultur, der gør Botilbud Flintholm til et endnu bedre sted at bo og arbejde.

Som en del af den proces, har botilbud Flintholm arbejdet med de succeser, som de har, men også hvad der står i vejen for at skabe den arbejdsplads, botilbud Flintholm ønsker. Medarbejderne italesætter, hvilke styrker og kompetencer der kan bygges videre på, og hvordan TRIO-gruppen kan understøtte de ønskede forandringer. Målet er en kultur, hvor samarbejde, åbenhed og gode mødeformer gør Botilbud Flintholm til et endnu bedre sted at bo og arbejde.

De forandringer, som botilbuddet Flintholm arbejder med er ændringer af kulturen. Det er en indsats, der kræver tid og kontinuerligt ledelsesopfølgning.

Ud over opfølgningsplanen vil der hvert kvartal i 2026 være opfølgning på botilbud Flintholm mellem ledelsen, Socialchef og kvalitetskonsulent for at understøtte den udvikling, der er i gang på botilbud Flintholm.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Social-, Senior- og Handicapudvalget den 02-02-2026

Taget til efterretning.

Bilag

Kvalitetsmodel botilbud Flintholm, december 2025

Tilsynsrapport botilbud Flintholm, december 2025

Opfølgingsplan botilbud Flintholm

Afbud Stefan Lydal

Punkt 14: 14. Generel orientering - februar 2026

25/22439

Sagsresumé

- Henvendelse til kommunalbestyrelserne fra Det Centrale Handicapråd
- Amaliehaven Plejecenter, ældretilsyn
- Dalsmark Plejehjem, tilsynsrapport medicinhåndtering
- Strandhjem, tilsynsrapport medicin
- Spirer på plejecentre
- Madservice, borgerpris pr. 1. januar 2026
- Første spadestik 4. februar 2026, kl. 13.00-14.30
- KL Sundhedskonference 24. februar 2026.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Social-, Senior- og Handicapudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Beslutning Social-, Senior- og Handicapudvalget den 02-02-2026

Taget til efterretning.

Bilag

Henvendelse til kommunalbestyrelserne ang. anbefalinger fra Det Centrale Handicapråd

Amaliehaven Plejecenter, Ældretilsyn

Dalsmark Plejehjem, Tilsynsrapport medicinhåndtering

Strandhjem, Tilsynsrapport medicin

Spirer på plejecentre

Afbud Stefan Lydal

Punkt 15: Lukket: 15. Formanden, udvalgsmedlemmerne og direktøren orienterer - Februar 2026 - (Lukket punkt)

25/22434

Afbud Stefan Lydal

Punkt 16: Lukket: 16. Underskriftsside - februar 2026 - (Lukket punkt)

25/22441

Afbud Stefan Lydal